

הצעת חוק למניעת אלימות במשפחה (תיקון מס' 16) (מניעת אלימות כלכלית), התשע"ז-2017

1. תיקון סעיף 1 בחוק למניעת אלימות במשפחה, תשנ"א-1991¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, לאחר ההגדרה "חסר ישע" יבוא:
- "נכס" – מקרקעין, מיטלטלין וזכויות לרבות כספים."
2. תיקון סעיף 2 בסעיף 2(ח) לחוק העיקרי ימחקו המילים "לענין בן משפחתו" ואחרי "בהתאם להוראות חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001", יבוא "וכן רשאי בית משפט הדן בבקשה למתן צו הגנה כלפי בן זוג או כלפי בן משפחה אחר לתת גם צו למניעת אלימות כלכלית לפי סעיף 3א."
3. תיקון סעיף 2א בפסקה (ב) בסופה יבוא "על אף האמור, בית המשפט רשאי להורות על מתן התחייבות לקבלת טיפול אף אם לא הוגש לו תסקיר כאמור מטעמים שירשמו".
4. תיקון סעיף 3 בסעיף 3 לחוק העיקרי אחרי "על פי חוק ההגנה על חוסים, התשכ"ו-1966" יבוא "או על פי חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית), התשכ"ט-1969"²
5. תיקון סעיף 3א האמור בסעיף 3א לחוק העיקרי יסומן 3ב ולפניו יבוא:
- "אלימות כלכלית 3א. (א) אלימות כלכלית היא-
- (1) התנהגות מתמשכת של אדם כלפי בן זוג, תוך הטלת אימה או הפעלת כפיה או הפעלת שליטה עליו, המתבטאת באחת מאלה:
- (א) התנהגות המונעת או מקשה על מימוש התנהלות כלכלית עצמאית של בן הזוג, לרבות על יציאה לעבודה, פתיחת חשבון בנק;

¹ ס"ח התשנ"א, עמ' 138; ס"ח התשע"ז, עמ' 431.
² ס"ח התשכ"ט עמ' 132.

(ב) התנהגות המונעת או מקשה על שימוש בנכסים בהם יש זכות לבן הזוג או גישה אליהם לרבות בדרך של מניעת כרטיס אשראי, הסתרת קיומם של נכסים כאמור, של פעולות ביחס אליהם ושל התחייבויות לגביהם וכן מניעת גישה למידע על נכסים, פעולות והתחייבויות כאמור; (ג) התנהלות כלכלית המונעת ניהול סביר ותקין של חייו של בן הזוג, לרבות בדרך של שליטה על התנהלותו הכלכלית של בן הזוג בחיי היומיום.

(2) התנהגות כאמור בפסקה (1) כלפי בן משפחה אחר המתבטאת בשינויים המחוייבים באחת הדרכים שבפרטים (א) עד (ג) לפסקה האמורה.

(ב) נקיטת אלימות כלכלית היא עוולה אזרחית, והוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש]³ יחולו עליה.

(ג) לבקשת בן משפחה, היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, תובע משטרתי או עובד סוציאלי כמשמעותו בסעיף 3, רשאי בית המשפט לתת צו למניעת אלימות כלכלית אם נוכח כי התקיימה אלימות כלכלית כלפי בן זוג או בן משפחה אחר (להלן – צו למניעת אלימות כלכלית).

(ד) בצו למניעת אלימות כלכלית רשאי בית המשפט להורות לאדם להימנע מעשות מעשה הנכלל בגדר ההתנהגויות המפורטות בסעיף קטן (א) או לעשות מעשה להפסקת אותה התנהגות או למסור מידע בקשר לנכסים בהם יש לבן המשפחה המבקש זכות.

³ דיני מדינת ישראל [נוסח חדש] מס' 10, עמ' 266.

(ה) צו למניעת אלימות כלכלית יכול שיכלול גם דרישה לערובה הן לקיומו והן להתנהגות טובה, או כל הוראה אחרת הדרושה, לדעת בית המשפט, להפסקת האלימות הכלכלית, ויכול שיכלול גם הוראות בדבר הסידורים הנדרשים כתוצאה ממתן הצו ויחולו לענין זה- הוראות סעיף 2 (ג) ו- (ג1) בשינויים המחוייבים.

(ו) בית משפט הדן בבקשה למתן צו למניעת אלימות כלכלית, רשאי לתת גם צו הגנה בהתאם להוראות חוק זה או צו מניעת הטרדה מאיימת לאדם בהתאם להוראות חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001.

(ז) ניתן צו למניעת אלימות כלכלית לפי סעיף זה, רשאי בית המשפט עם מתן הצו או במועד מאוחר יותר, להורות למחוייב על פי הצו, לתת התחייבות שיקבל טיפול מגורם שיקבע בית המשפט ויחולו על צו כאמור הוראות סעיף 2א(ב) ו- (ג) בשינויים המחוייבים. על אף האמור בסעיף 2א(ב), בית המשפט רשאי להורות כאמור על מתן התחייבות לקבלת טיפול אף אם לא הוגש לו תסקיר כאמור בסעיף 6.

(ח) תקפו של צו למניעת אלימות כלכלית לא יעלה על שישה חודשים; בית המשפט רשאי להאריך את תקפו של הצו מפעם לפעם, ובלבד שהתקופה הכוללת לא תעלה על שנה; ואולם, מנימוקים מיוחדים שיפורטו בהחלטתו, רשאי הוא להאריך את תוקפו של הצו למניעת אלימות כלכלית לתקופה כוללת שלא תעלה על שנה אחת נוספת.

(ט) צו למניעת אלימות כלכלית לא יכלול הוראה לעניין מזונות, לרבות מזונות זמניים או הוראה בעניין חלוקת הרכוש בין בני זוג לפי חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973⁴ (להלן – חוק יחסי ממון) ולפי הוראות כל דין.

⁴ ס"ח התשל"ג, עמ' 267.

(ו) בית המשפט רשאי לתת צו לתאגיד בנקאי, כהגדרתו בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981⁵ או למנפיק כרטיסי חיוב לפי חוק כרטיסי חיוב התשמ"ו 1986⁶ המורה לו למסור מידע לבן המשפחה המבקש בקשר לנכסים בהם יש לאותו בן משפחה זכות, בין דרך כלל ובין לעניין מסוים או במועד מסוים. (יא) בית המשפט רשאי למסור למשטרת ישראל הודעה על צו למניעת אלימות כלכלית שניתן לפי סעיף זה אם סבר כי יש בנסיבות העניין כדי להוות סיכון לשלומו של בן הזוג או בן המשפחה האחר כלפיו נקטה האלימות הכלכלית.

- תיקון סעיף 4 6. בסעיף 4 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (ג), אחרי "צו כאמור בסעיף 3(3) יינתן" יבוא "וצו למניעת אלימות כלכלית" ובמקום "יינתן" יבוא "יינתנו";
- (2) בסעיף קטן (ד), אחרי "בקשה למתן צו הגנה" יבוא "או למתן צו מניעת אלימות כלכלית".
- סעיף 6 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא :-
- "(ב) לצורך הליך למתן צו למניעת אלימות כלכלית, רשאי בית המשפט לצוות על עובד סוציאלי כמשמעותו בסעיף 3 להכין תסקיר בכתב על ההיבטים הסוציאליים הנוגעים לאלימות הכלכלית עד למועד שיקבע בכל דבר הקשור למתן צו למניעת אלימות כלכלית, והוראות חוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955, יחולו בשינויים המחוייבים."
- תיקון סעיף 11 8. בסעיף 11 לחוק העיקרי, ברישא אחרי "בקשה למתן צו הגנה" יבוא "או למתן צו למניעת אלימות כלכלית" ובמקום "מי שביקש צו הגנה" יבוא "מי שביקש צו כאמור".
- תיקון חוק יחסי ממון בין בני זוג 9. בחוק יחסי ממון, בסעיף 5א(ב)(1) אחרי "צו הגנה", יבוא "או צו למניעת אלימות כלכלית".
- תיקון חוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), התשע"ה 10. בסעיף 2 לחוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), התשע"ה – 2014⁷, בהגדרה "תובענה בעניין של סכסוך משפחתי", אחרי פסקה (5) יבוא:
- התדיינויות בסכסוכי משפחה

⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 258.

⁶ ס"ח התשמ"ו, עמ' 187.

⁷ ס"ח התשע"ה, עמ' 116.

” (6) אלימות כלכלית לפי סעיף 3א לחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ”א – 1991, למעט תובענה לפי החוק האמור המוגשת יחד עם בקשה למתן צו הגנה לפי סעיף 3 לחוק האמור”

11. הוראת תוקף הוראות חוק זה יעמדו לתוקפן עד תום ארבע שנים מיום התחילה.
12. תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו. תחילה

דברי הסבר

כללי

המטרה העיקרית בהצעת חוק הוא לתת מענה ל”אלימות כלכלית” כלפי בן זוג, אך יש בהצעת החוק ליתן מענה מסוים גם לאלימות כלכלית במסגרת יחסים אחרים בתוך המשפחה.

האלימות או ההתעללות המתרחשת במסגרת יחסים בין בני זוג אינה מתמצה אך בביטויים התנהגותיים אלימים ברמה הפיזית. אלימות והתעללות יכולות לבוא לביטוי בהתנהגויות נוספות פוגעניות לא פחות שאופיין מילולי, נפשי, רגשי, וחברתי. ביטוי התנהגותי נוסף בעל היבטים פוגעניים ואלימים הוא בפן הכלכלי. אלימות כלכלית כלפי בן זוג, עשויה להיות קשה לא פחות מסוגי אלימות אחרים, והיא מתקיימת לעיתים לצד התנהגויות אלימות נוספות ואף יכולה להתקיים במסגרת יחסי בני הזוג באופן עצמאי לחלוטין.

מוצע לקבוע במסגרת החוק למניעת אלימות במשפחה תשנ”א 1991 (להלן – החוק) כי נקיטת אלימות כלכלית תהווה עילה של בן הזוג כלפיו ננקטה האלימות הכלכלית לקבל צו להפסקת. הפסקת האלימות תהא בין אם על ידי צו להימנע מפעולות האלימות הכלכלית ובין אם על ידי צו עשה להפסקתה, או צו למסירת מידע בקשר לנכסים בהם יש לבן המשפחה המבקש זכות, וזאת לצד צווי ההגנה שניתן לקבל במסגרת החוק ביחס לסוגי אלימות אחרים. כן מוצע לקבוע שנקיטת אלימות כלכלית תהווה עוולה אזרחית אשר ניתן יהיה לתבוע בגינה בנוזקין.

על פי ההגדרה המוצעת אלימות כלכלית יכולה לבוא לידי ביטוי בהתנהגות של אדם כלפי בן זוגו המונעת או מקשה על מימוש התנהלות כלכלית עצמאית של בן הזוג לרבות איסור על יציאה לעבודה או על פתיחת חשבון בנק, כך למשל נשללת לעיתים מבן הזוג כל אפשרות לקבל החלטה בכספים שהוא עצמו השתכר; האלימות הכלכלית יכולה לבוא לידי ביטוי גם בהתנהגות המונעת או מקשה על שימוש בכספים בהם יש זכות לבן הזוג לרבות בדרך של מניעת כרטיס אשראי, הסתרת קיומם של נכסים כאמור, של פעולות ביחס אליהם, ושל התחייבויות לגביהם וכן מניעת מידע על נכסים, פעולות והתחייבויות כאמור; לבסוף, האלימות הכלכלית יכולה לבוא לידי ביטוי בהתנהלות כלכלית המונעת ניהול סביר ותקין של חייו של בן הזוג. והכל באופן מתמשך תוך הטלת אימה או הפעלת כפייה או הפעלת שליטה על בן הזוג.

הצורך ליצור כלים להתמודדות עם אלימות כלכלית כלפי בן זוג מוצא ביטוי באמנה ייעודית של מועצת אירופה בדבר מניעה ומאבק באלימות נגד נשים ואלימות במשפחה (Council of Europe Convention on)

8, preventing and combating violence against women and domestic violence, להלן: "האמנה",⁸ שמדינת ישראל בוחנת בימים אלה את אפשרות ההצטרפות אליה. האמנה נועדה להעניק הגנה משמעותית ומקיפה לנשים מפני כל צורה של אלימות נגדן, לרבות אלימות כלכלית. כך, האמנה מגדירה "אלימות נגד נשים" כמעשה שמביא או שסביר שיביא לנזק או סבל גופניים, מיניים, נפשיים או כלכליים לנשים, ו"אלימות במשפחה" כוללת כל מעשה של אלימות גופנית, מינית, נפשית או כלכלית שנעשה בתוך המשפחה, בתוך הבית או בין בני זוג. בדומה להסדר המוצע, מעשה אלימות על פי האמנה עשוי להיות איום למעשה אלימות או מעשה כפייה. החוק המוצע מבטיח להגביר את מידת עמידתה של מדינת ישראל בדרישות האמנה, לכשתצטרף, ובין היתר בדרישה יסודית לפיה על מדינות חברות לנקוט באמצעים החקיקתיים והאחרים הדרושים כדי לקדם ולהגן על הזכות לחיים חופשיים מאלימות, בדגש על זכותן של נשים.

מעבר להוראה זו, קיים מכנה משותף רב בין האמנה לבין החוק המוצע, למשל בהוראה באמנה המחייבת מדינות חברות לנקוט בזהירות הנדרשת ("due diligence"), בדרכים חקיקתיות או אחרות, כדי למנוע מעשי אלימות, לחקור אותם, להעניש בגינם ולהעניק פיצויים בגינם. קביעת אלימות כלכלית כעוולה אזרחית ויצירת צו ייחודי למניעתה, כפי שמוצע, תואמות את דרישות האמנה לספק לקרבנות האלימות תרופות אזרחיות נאותות נגד העבריין ולהבטיח סעדים מתאימים יהיו זמינים לקרבנות של כל צורות האלימות.

כאמור לעיל, המטרה העיקרית בהצעת החוק היא לתת מענה לאלימות כלכלית כלפי בן זוג על המאפיינים הרלוונטיים למערכת היחסים בין בני זוג. אולם על מנת לסייע בטיפול באלימות כלכלית במסגרת מערכות יחסים אחרות בתוך המשפחה, בפרט כשמדובר בנסיבות דומות לאלו המתוארות בהגדרה של אלימות כלכלית, מוצע לקבוע כי הוראות החוק המוצע יחולו גם במערכות יחסים משפחתיות אחרות בהם קיימת אלימות כלכלית וזאת בשינויים המחוייבים בשים לב למאפיינים ייחודיים הקיימים בין בני זוג כמו קיומו ככלל של שיתוף בנכסים לפי "חזקת השיתוף" או לפי חוק יחסי ממון בין בני זוג, התש"ל"ג – 1973.

סעיף 1 (תיקון סעיף 1 לחוק)

מוצע להוסיף הגדרה ל"נכס", לפיו נכס הינו מקרקעין מיטלטלין וזכויות לרבות כספים. מדובר בהגדרה רחבה ומקובלת ל"נכס" המדגישה גם את העניינים הכספיים, כאשר כיום המונח נכס המופיע בחוק (ר' סעיף 2(א)(3)) אינו מוגדר.

סעיף 2 (תיקון סעיף 2 לחוק)

מוצע להבהיר כי בית משפט הדן בבקשה למתן צו הגנה רשאי לתת גם צו למניעת אלימות כלכלית המוגדר בהצעת החוק.

סעיף 3 (תיקון סעיף 2א)

סעיף 2א לחוק קובע כי לא יורה בית משפט על התחייבות לקבלת טיפול אלא לאחר שהוגש לו תסקיר בהתאם לקבוע בחוק. מוצע כי על אף האמור בית המשפט יהא רשאי להורות על מתן התחייבות לקבלת טיפול אף אם לא הוגש לו תסקיר כאמור מטעמים שירשמו.

⁸ Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence, Istanbul, 11.V, 2011, <http://www.conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/Html/210.htm>

סעיף 4 (תיקון סעיף 3 לחוק)

מוצע כי לקביעה הקיימת בחוק לגבי העובד הסוציאלי שיכול להגיש בקשה למתן צו הגנה (עובד סוציאלי שהתמנה על פי חוק הנוער (טיפול והשגחה) התש"ך-1960 או על פי חוק ההגנה על חוסים, התשכ"ו-1966) יתווסף עובד סוציאלי שהתמנה לפי חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית), התשכ"ט-1969.

סעיף 5 (תיקון סעיף 3א לחוק)

מוצע להגדיר אלימות כלכלית כהתנהגות מתמשכת של אדם כלפי בן זוגו תוך הטלת אימה או הפעלת כפיה או הפעלת שליטה עליו בנסיבות שלהלן:

1. התנהגות המונעת או מקשה על מימוש התנהלות כלכלית עצמאית של בן הזוג, לרבות על יציאה לעבודה, פתיחת חשבון בנק;
2. התנהגות המונעת או מקשה על שימוש בנכסים בהם יש זכות לבן הזוג או גישה אליהם לרבות בדרך של מניעת כרטיס אשראי, הסתרת קיומם של נכסים כאמור, של פעולות ביחס אליהם, ושל התחייבויות לגביהם וכן מניעת גישה למידע על נכסים, פעולות והתחייבויות כאמור;
3. התנהלות כלכלית המונעת ניהול סביר ותקיין של חייו של בן הזוג, לרבות בדרך של שליטה על התנהלותו הכלכלית של בן הזוג בחיי היומיום.

בנוסף, מוצע כי הגדרת אלימות כלכלית תכלול גם התנהגות כאמור לעיל של אדם כלפי בן משפחה אחר בשינויים המחויבים.

עוד מוצע לקבוע כי נקיטת אלימות כלכלית היא עוולה אזרחית שפקודת הנזיקין [נוסח חדש] חלה עליה.

מוצע להסמיך את בית המשפט לתת במסגרת החוק "צו למניעת אלימות כלכלית" אם נוכח כי התקיימה אלימות כלכלית כלפי בן זוג או בן משפחה אחר באחת מהדרכים המפורטות בהגדרת "אלימות כלכלית". בצו למניעת אלימות כלכלית בית המשפט יהא רשאי להורות לאדם להימנע מעשות הנכלל בגדר ההתנהגויות המפורטות בהגדרה של אלימות כלכלית או לעשות מעשה להפסקת אותה התנהגות או למסור מידע בקשר לנכסים בהם יש לבן המשפחה המבקש זכות (הכוונה היא גם לזכות קניינית) (למשל זכות של בן זוג לפי חזקת השיתוף) וגם לזכות אובליגטורית (למשל זכות של בן זוג לפי חוק יחסי ממון, התשל"ג-1973), וזאת בין אם החשבון רשום על שם שני בני הזוג או בני המשפחה ובין אם לא (ר' ע"א 1937/92).

צו כאמור יכול שיכלול גם דרישה לערובה או כל הוראה אחרת הדרושה להפסקת האלימות הכלכלית וכן הוראות בדבר הסידורים הנדרשים כתוצאה ממתן הצו. כמו כן, בית המשפט הדן בבקשה למתן צו למניעת אלימות כלכלית, יהא רשאי לתת גם צו הגנה בהתאם להוראות החוק או צו מניעת הטרדה מאיימת לאדם בהתאם להוראות חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001. בית המשפט יהא רשאי להורות למחויב על פי צו למניעת אלימות כלכלית לתת התחייבות שיקבל טיפול מגורם שיקבע בית המשפט, וזאת לאחר שהתקיימו התנאים שנקבעו בחוק ביחס להתחייבות לקבלת טיפול במסגרת צו הגנה בהבדל שהגשת תסקיר על ידי עובד סוציאלי לא תהווה תנאי ליתן הוראה כאמור.

כן מוצע לקבוע כי תוקפו של צו למניעת אלימות כלכלית לא יעלה על שישה חודשים, ובית המשפט יהא רשאי להאריך לתקופה כוללת שללא תעלה על שנה ואף יהא רשאי מנימוקים מיוחדים שיפרט בהחלטתו להאריך לתקופה כוללת שלא תעלה על שנה אחת נוספת. תוקפו של הצו יהא אפוא לכל היותר שנתיים.

על מנת למנוע שימוש בצו הגנה לפתרון סוגיות כלכליות הקיימות ביחסים שבין בני זוג, מוצע להפריד בין סוגיית האלימות הכלכלית לבין סוגיית המזונות (מזונות ילדים ומזונות בן זוג זמניים וקבועים) וסוגיית הזכויות של כל אחד מבני הזוג ברכוש וחלוקתו ביניהם בעת פקיעת הנישואין או קודם לכן. בהתאם לכך מוצע לקבוע כי צו למניעת אלימות כלכלית לא יכלול הוראות לעניין מזונות, לרבות מזונות זמניים או הוראה בעניין חלוקת הרכוש בין בני זוג לפי חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973 והוראות כל דין.

על מנת לאפשר לבן המשפחה הנפגע גישה למידע על נכסים בהם יש לו זכות, ולשמור על תכליתו כצו למניעת מצבים של אלימות כלכלית כמוגדר בחוק, בית המשפט רשאי לתת צו לתאגיד בנקאי (כהגדרתו בחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א 1981) או למנפיק כרטיסי חיוב לפי חוק כרטיסי חיוב התשמ"ו 1986, המורה לו למסור מידע לבן המשפחה המבקש בקשר לנכסים כאמור. לעניין זה די כי לבן המשפחה כלפיו נקטה האלימות הכלכלית יש זכות בנכס ואין הכרח כי הנכס יהיה רשום על שמו של אותו בן משפחה.

על פי המוצע, בית המשפט יהיה רשאי להודיע על הצו למניעת אלימות כלכלית למשטרת ישראל אם סבר כי יש בנסיבות העניין כדי להוות סיכון לשלמו של בן הזוג או בן המשפחה האחר כלפיו נקטה האלימות הכלכלית.

סעיף 6 (תיקון סעיף 4 לחוק)

מוצע לקבוע, בדומה לצו הגנה לפי סעיף 3(3) לחוק, כי הדיון בבקשה לצו מניעת אלימות כלכלית יינתן רק במעמד שני הצדדים אלא אם כן הוזמן המשיב כדין ולא התייצב לדיון. בנוסף, החוק קובע ביחס לצו הגנה, כי בית המשפט לא ידחה בקשה למתן צו הגנה אלא לאחר שנתן למבקש או לבא כוחו הזדמנות להשמיע את טענותיו בעל פה אלא אם כן ראה שמתקיימות נסיבות חריגות ומטעמים שירשמו. מוצע לתקן את החוק ולהחיל את האמור גם ביחס לצו למניעת אלימות כלכלית.

סעיף 7 (תיקון סעיף 6 לחוק)

מוצע לקבוע כי בית המשפט יהא רשאי, לצורך הליך למתן צו למניעת אלימות כלכלית, לצוות על עובד סוציאלי כמשמעותו בסעיף 3 לחוק להכין תסקיר בכתב על ההיבטים הסוציאליים הנוגעים לאלימות הכלכלית הקשורים למתן צו למניעת אלימות כלכלית. היבטים אלה, להבדיל מההיבטים הכלכליים נמצאים בתחום מומחיותם של העובדים הסוציאליים לסדרי דין ובמקרים המתאימים ניתן יהיה להיעזר בהם בעניינים אלה. עובד סוציאלי שנצטווה כאמור יהא רשאי להשתמש בסמכויות לפי חוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955, אף אם התסקיר נתבקש לגבי מי שאינו כלול בחוק האמור, ובכלל זה להיכנס לכל מקום בו נמצא או עשוי להימצא מבקש הצו למניעת אלימות כלכלית ולחקור כל אדם שהוא סבור שיש לו ידיעות הנוגעות לעניין.

סעיף 8 (תיקון סעיף 11 לחוק)

סעיף 11 לחוק קובע את סמכותו של בית המשפט להטיל במקרה של תביעה קנטרנית הוצאות לטובת המדינה ולצד שנפגע וכן פיצוי נאות למי שנפגע מהגשת בקשה למתן צו הגנה. מוצע לתקן את החוק ולקבוע כי הסמכות האמורה תחול גם במקרה של תביעה קנטרנית למתן צו למניעת אלימות כלכלית. הסמכות המוצעת מיועדת להרתיע מפני הגשת בקשות סרק להוצאת צווי מניעת אלימות כלכלית.

סעיף 9 (תיקון חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973)

סעיף 5א לחוק יחסי ממון הנ"ל קובע את התנאים לפיהם יקבע מועד לזכות לאיזון משאבים אף בטרם פקיעת הנישואין. סעיף 5א(ב) לחוק האמור מאפשר הקדמה של המועד הנ"ל בהתקיים נסיבות שונות ובכלל זה באם ניתן צו הגנה לפי החוק. בדומה לכך, מוצע לקבוע הקדמה של המועד בו קמה הזכות לאיזון משאבים באם ניתן צו למניעת אלימות כלכלית.

סעיף 10 (תיקון חוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), תשע"ה-2014)

מטרתו של החוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), התשע"ה-2014, הוא לסייע לבני זוג ולילדיהם ליישב סכסוך משפחתי ביניהם בהסכמה ובדרכי שלום ולצמצם את הצורך בקיום התדיינויות משפטיות, אשר מטיבה עשויה להסלים את הסכסוך בין הצדדים. בעניינים של אלימות כלכלית, השיח עם הצדדים, המתקיים ביחידת הסיוע במסגרת פגישות המהו"ת, נועד לברר האם ניתן להגיע ליישוב הסכסוך ולהפסיק את האלימות הכלכלית ללא צורך בהתדיינויות משפטיות וזאת על ידי קביעת מתווה מוסכם של התנהלות כלכלית, הסכמה בדבר פנייה של הצד האלים לטיפול ועוד.

לפיכך, מוצע כי בעת תחולת הוראת השעה לפי החוק האמור, תוגש בקשה ליישוב סכסוך טרם הגשת בקשה לצו למניעת אלימות כלכלית, בעקבותיה יופנו הצדדים לפגישה ראשונה ביחידת הסיוע. זאת, למעט מקרה בו הוגשה הבקשה למתן צו למניעת אלימות כלכלית יחד עם בקשה למתן צו הגנה (לפי סעיף 3 לחוק). במקביל לתיקון זה יערך תיקון בתקנות להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), תשע"ו 2016 (להלן- התקנות), כך שלתקנה 12(א), הדנה בבקשה לסעד דחוף, תוסף בקשה דחופה למתן צו למניעת אלימות כלכלית. מטרת התיקון היא לאפשר במקרים דחופים להגיש בקשה למתן צו למניעת אלימות כלכלית ללא בקשה ליישוב סכסוך. ובכל מקרה, לאחר קיום פגישת המהו"ת הראשונה קיימת סמכות ליחידת הסיוע להמליץ על קיצור תקופת עיכוב ההליכים הקבועה בחוק להסדר התדיינויות, וזאת בהתאם לתקנה 16(10) לתקנות.

סעיף 11 (הוראת תוקף):

הוראות החוק יהיו תקפות במשך ארבע שנים מיום התחילה, כאשר מועד תחילתו של החוק הוא שישה חודשים מיום פרסומו. קביעת הוראות החוק כהוראות שעה למשך ארבע שנים נובעת ממורכבות וחדשנות הנושא, כך שבתום התקופה ניתן יהיה לקבוע על סמך הנתונים שיתקבלו האם המנגנון שנקבע הוא אפקטיבי וכיצד השפיע על היחסים בתוך המשפחה.

מוגש על ידי שרת המשפטים והשרה לשוויון חברתי

_____, התשע"ז

_____, 2017